

Motorlu Araç Sigortaları Kapsamında Tam Hasara ya da Ağır Hasara Uğramış Araçlarla İlgili Mevzuata Aykırı Uygulamaların Önlenmesi Hakkında Genelge (2020/3)

Bilindiği üzere, Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartlarının B.2. Tazminat ve Giderlerin Ödenmesi maddesinin 2.3. fıkrası ile Kara Araçları Kasko Sigortası Genel Şartlarının 3.3.2. Tazminatın Hesabı ve Ödenmesi bendinin 3.3.2.2. alt bendi;

*“Onarım masraflarının zarar gören aracın rizikonun gerçekleştiği tarihteki değerini aşması ve aynı zamanda eksper raporu ile aracın onarım kabul etmez bir hale geldiğinin tespit edilmesi durumunda, araç tam hasara uğramış sayılır. Bu durumda, aracın ilgili mevzuat doğrultusunda hurdaya ayrıldığına dair **hurda tescil belgesi** sigortacıya ibraz edilmeden araç sahibine sigorta tazminatı ödenmez.*

*Onarım masrafları sigortalı aracın rizikonun gerçekleştiği tarihteki değerini aşsın veya aşmasın, ağır hasarlı aracın onarımının mümkün olduğunun eksper raporu doğrultusunda tespit edilmiş olması durumunda, aracın ilgili mevzuat doğrultusunda trafikten çekildiğine dair **“trafikten çekilmiştir” kaşeli tescil belgesi** sigorta şirketine ibraz edilmeden araç sahibine sigorta tazminatı ödenmez.”*

hükmünü amirdir.

Diğer taraftan, 30.12.2009 tarih ve 27448 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Ömrünü Tamamlamış Araçların Kontrolü Hakkında Yönetmeliğin 9 uncu maddesi;

“(1) Sigorta şirketleri;

a) Sigorta poliçeleri uyarınca onarımı ekonomik olarak mümkün olmayıp tam hasar ile bedeli araç sahibine ödenmiş araçları lisanslı geçici depolama alanına ya da lisanslı işleme tesisine 13 üncü maddeye uygun olarak teslim etmekle,

b) Tam hasar halindeki araç için takdir edilen bedel üzerinde ihtilaf olması halinde aracı bekletmeden lisanslı geçici depolama alanına ya da lisanslı işleme tesisine çektirmekle,

c) Tam hasar kararı verilerek kayıttan düşürülen araçları Ek 3’te yer alan formu esas alarak Bakanlığa (Çevre ve Şehircilik Bakanlığı) yıllık olarak bildirmekle,

ç) Sigorta poliçeleri uyarınca onarım sırasında değiştirilen parçaları, 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu uyarınca faaliyet göstermeye yetkili sigorta eksperleri tarafından hazırlanan hasar onarım raporuna istinaden lisanslı geçici depolama alanına ya da lisanslı işleme tesisine teslim etmekle, yükümlüdür.”

hükmünü amirdir.

Hal böyle iken, Bakanlığımıza intikal eden vatandaş şikâyetleri ile diğer bilgi ve belgelerden; bazı tam hasara uğramış araçların işleme tesislerine teslim edilmeyerek mevzuata aykırı şekilde piyasada alım satıma konu edildiği, bazı ağır hasarlı araçlar için de “trafikten çekilmiştir” belgesi alınmayarak mevzuata aykırı şekilde alım satıma konu edildiği görülmüştür. Bu tür uygulamaların vatandaşlarımızın can ve mal güvenliğini tehlikeye düşürdüğü izahtan varestedir.

Tam hasar veya ağır hasar kararının 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu çerçevesinde ruhsat almış sigorta eksperlerince verilmesi esastır. Ancak sigortalı/hak sahibi ile sigorta şirketinin anlaşması durumunda (Sigortacılık Kanunu çerçevesinde, ekspertizin ancak ruhsatlı sigorta eksperlerince yapılması gerektiğinden, bu anlaşmada arada muhtelif sıfatlarda üçüncü şahıslar veya firmaların olmaması, doğrudan anlaşmanın olması gerekir), tam veya ağır hasar kararlarında işlem yapma ve bildirim yükümlülükleri sigorta şirketlerine aittir. Sigortalı/hak sahibi ile sigorta şirketinin anlaşmadığı durumlarda tam veya ağır hasar kararının mutlaka sigorta eksperleri tarafından verilmesi gerekir.

Bu çerçevede bahsi geçen mevzuata aykırılıkların etkin biçimde önlenmesini teminen,

- 1- Kesinleşmiş eksper raporu çerçevesinde tam hasarlı veya ağır hasarlı olduğu belirlenen araçlarla ilgili olarak, sigorta şirketinin inisiyatifi ile veya sigortalı/hak sahibinin talebi ile bu kararda (Eksper raporuna sigorta şirketi veya sigortalı/hak sahibinin itirazı olması durumunda eksperin vereceği nihai karar hariç) daha sonra değişiklik yapılmaması gerekmektedir.
- 2- Sigorta şirketlerinin, tam hasarlı olarak ayrılmış araçları, yukarıda belirtilen Yönetmeliğin 9 uncu maddesine göre lisanslı geçici depolama alanına ya da lisanslı işleme tesisine gecikme olmaksızın çektirmeleri gerekmektedir.
- 3- Sigorta şirketlerinin, eksper raporu çerçevesinde ağır hasarlı olarak belirlenmiş olan araçların, gecikme olmaksızın “trafikten çekilmiştir” belgesini almalarını sağlamaları gerekmektedir.
- 4- Belirtilen Yönetmeliğin 9/c maddesine göre sigorta şirketlerince Çevre ve Şehircilik Bakanlığına yapılan bildirimle ilgili olarak Hazine ve Maliye Bakanlığına da bildirim yapılmasına ilişkin bilgi verilmesi gerekmektedir.
- 5- Sigorta eksperleri, 1 Nisan 2020 tarihinden itibaren, düzenledikleri kesinleşmiş ekspertiz raporunda tam hasarlı veya ağır hasarlı olarak belirledikleri araçlara ilişkin bilgileri Sigorta Bilgi ve Gözetim Merkezine (SBM), raporun kesinleşmesini takip eden 5 iş günü içerisinde iletir. Gönderilecek bilgiler; araç plakası, aracın modeli, türü, rengi, şasi no, motor no ile sınırlıdır.
- 6- SBM tarafından 1 Nisan 2020 tarihinden başlamak üzere sigorta eksperleri tarafından iletilecek bilgiler çerçevesinde, münhasıran tam hasarlı ve ağır hasarlı araçlara ilişkin ayrı bir liste oluşturulur. Bu listelerde;
 - a. tam hasarlı araçların işleme tesislerine teslim edilip edilmediği, teslim edildi ise hangi tarihte hangi lisanslı geçici depolama alanına ya da lisanslı işleme tesisine çekildiği bilgisi ile buna ilişkin belgeler,
 - b. ağır hasarlı araçların “trafikten çekilmiştir” belgesi alıp almadığı, aldı ise bu işlemle ilgili belge numarası vb. hususlar yer alır.

SBM bu listeler üzerinden üç aylık dönemler itibarıyla karşılaştırma yaparak gerekli işlemlerin yapılmadığı araçları, ilgili sigorta şirketlerine ve Hazine ve Maliye Bakanlığına bildirir.

- 7- Tam hasarlı veya ağır hasarlı kararı verilmiş olup, 1 Nisan 2020 tarihinden sonra SBM'ye bildirilmemiş olan araçların sorumluluğu yukarıda yer alan maddeler çerçevesinde ilgili sigorta eksperine ve ilgili sigorta şirketine aittir.
- 8- SBM, halen SBM kayıtlarında var olan tam hasarlı veya ağır hasarlı araçların envanterini çıkararak, ilgili sigorta şirketlerinden tam hasarlı araçların işleme merkezlerine teslim edilip edilmediği ya da ağır hasarlı araçların "trafikten çekilmiştir" belgesi alıp almadığını kontrol eder. Gerekli işlem yapılmamış araçlarla ilgili olarak sigorta şirketlerince ivedilikle işlem yapılır ya da yaptırılır.

Bu Genelge çerçevesinde işlem yürütülmesine azami özen gösterilmesi, mevzuata aykırı uygulamalar var ise derhal sonlandırılması ve bu Genelge ile getirilen bildirim yükümlülüklerinin uygulanmasına hassasiyet gösterilmesi gerekmektedir. Mevzuata aykırılığın devamının tespiti halinde, Çevre Kanunu gereği müeyyide uygulanması için durum Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na iletilecek, ayrıca 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun ilgili hükümlerine göre sorumlular hakkında müeyyide uygulanacaktır.